

ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА О ПОСЕБНОМ КОЛЕКТИВНОМ УГОВОРУ

Пре три дана у медијима се огласио Заштитних грађана на тему Посебног колективног уговора за запослене у основним средњим школама и домовима ученика.

Заштитник је, у мору приговора којима је ова институција засута, изабрао необично лаку мету ових дана - репрезентативне синдикате у образовању.

Улога омбудсмана јесте да поступа по пријавама грађана или по сопственој иницијативи, што је, сведоци смо, изузетно ретко, јер ову независну институцију бира Народна скупштина Републике Србије, те је очекивано обавезан одређеним ограниченим пољем заштите грађана.

Поводом његовог обраћања, дужни смо да појаснимо следеће:

- Сагласни смо са Заштитником грађана да подзаконски акти морају бити у сагласности са свим побројаним члановима Устава Републике Србије. Сагласност се односи и на чланове Устава којима је прописано да смо сви једнаки пред Уставом и законом.
- Оно са чиме се не слажемо јесте да су одредбе члана 27. став 2 и 3 као и члана 31. став 4 и 5 Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика у супротности са Уставом и законом.

Сви знамо да се актима ниже правне снаге могу уговорати већа права запослених (никако мања) у односу на права прописана законским одредбама. Претпостављамо да Заштитник у свом наводу мисли на Закон о раду.

Чланом 119. Закона о раду прописана је висина отпремнине приликом одласка у пензију.

Чланом 27. ПКУ-а прописано је да право на отпремнину припада свим запосленима. Лица која нису чланови синдиката имају право на законом прописну висину отпремнине, чланови синдиката имају већу утврђену висину отпремнине.

Чланом 120. Закона о раду прописана је да послодавац може општим актом утврдити право на јубиларну награду.

Чланом 31. ПКУ-а ово право је и прописано за све запослене. Разлика је такође у висини јубиларних награда за чланове синдиката и лица која нису чланови.

„Спорним“ одредбама ПКУ-а нису ускраћена Законом о раду дефинисана права запослених.

Намеће се питање којим законским одредбама је забрањено уговорати већа права члановима синдиката, јер то сигурно нису одредбе Закона о раду РС.

На све напред наведено треба напоменути и чињеницу да оваква пракса поступања постоји и у законодавствима Европске уније (Словенија и Немачка).

У маниру медведа који изађе да би својом сенком најавио наставак зиме Заштитник је својом одлуком да се позабави Посебним Колективним уговором у образовању показао да се за образовање у овој земљи лед још дуго неће отопити.

Позивамо Заштитника да одговори и на бројне приговоре о нападима на студенте, угроженом радном праву бројних колега, нешто на тему нефункционисања школа, надлежних установа и министарстава, или на тему угрожене безбедности, умањене зараде...

ПКУ нису писали, али га јесу потписали репрезентативни синдикати, а послодавац, у овом случају држава и законодавац, потврдили су исправност и усглашеност свих чланова наведеног ПКУ.

Циљ наведених чланова ПКУ није подела и дискриминација него потреба за јачањем и укрупњавањем синдикалне сцене, јер само разговором, а не поделама, можемо изградити друштво у којем желимо да живимо.

У Београду 9. априла 2025. године

Представници репрезентативних синдиката

Т. Шафарик

Председник Уније СПРС, Добривоје Марјановић

Председница Синдиката образовања Србије, Валентина Илић

Председник ГСПРС Независност, Срђан Словић

С. Павловић

за Синдикат радника у просвети Србије, Сњежана Павловић